

Het examendossier

"Vernieuwingen in het schoolexamen"

Tweede Fase

STUURGROEP PROFIEL
TWEDE FASE VOORTGEZET ONDERWIJS

Colofon:

Vormgeving en productie: Porsius Creatief BV

Den Haag, 2e druk, april 1997

Uitgave: Stuurgroep Profiel Tweede Fase Voortgezet Onderwijs

Tekst: H.P.J. Kreeft (redactie)

Fotografie: Marc de Haan

Stukken en artikelen uit deze uitgave mogen, voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming worden overgenomen.

1.5 Latijnse en Griekse taal en letterkunde

Het schoolexamen heeft in ieder geval betrekking op de eindtermen 2 t/m 19 en alleen indien de school daarvoor kiest ook op eindterm 1.

De eindtermen worden geëxamineerd aan de hand van een door de school vastgesteld pensum van Latijnse/Griekse en uit het Latijn/Grieks vertaalde teksten. Het pensum bevateen selectie van Latijnse/Griekse teksten met een omvang van tenminste 30 pagina's¹ waarin één of meer van de genres hexametrische poëzie (alleen Latijn), epische poëzie (alleen Grieks), tragedie (alleen Grieks), filosofisch proza en historisch proza zijn vertegenwoordigd en een selectie van tenminste 45 pagina's van uit het Latijn/Grieks vertaalde teksten.

De selectie van 30 pagina's Latijnse/Griekse teksten mag niet afkomstig zijn uit het werk van de auteur uit wiens werk het pensum voor het centraal examen is gekozen, noch uit het genre waartoe dat pensum behoort.

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

a. Toetsen met open en gesloten vragen

Het beantwoorden van vragen over gelezen teksten en over niet tot het pensum behorende vertaalde teksten en niet tot het pensum behorende vertaalde teksten uit latere perioden - en eventueel beeldmateriaal - die verband houden met het pensum. Indien de school hiervoor kiest kan ook een vertaling gevraagd worden van een niet tot het pensum behorende Latijnse/Griekse tekst die verband houdt met het pensum.

- * Het werk wordt beoordeeld aan de hand van een correctievoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling opgenomen zijn.

b. Praktische opdrachten

Het uitvoeren van een aantal schrijfopdrachten of onderzoekopdrachten, waarbij een beroep gedaan wordt op een of meer van de volgende vaardigheden:

- de vaardigheid teksten te beoordelen op hun merites binnen een bepaalde gedachtengang of stellingname;
 - de vaardigheid in formuleren en beargumenteren van een standpunt;
 - de vaardigheid in formuleren en beargumenteren van een persoonlijk esthetisch oordeel;
 - onderzoeksvaardigheid;
 - de vaardigheid in het uitvoeren van een literatuuronderzoek;
 - de vaardigheid in het functioneel gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT).
- De presentatie van het verrichte werk vindt op één van de volgende wijzen plaats:
 - een geschreven verslag (onderzoeksverslag, verhalend verslag, recensie,

¹ Oxford Classical Text

- verslag van een enquête of weergave van een interview);
- een essay of artikel (uiteenzetting, beschouwing of betoog);
- een mondelinge voordracht (uiteenzetting, beschouwing of betoog, forum-discussie);
- een reeks stellingen met onderbouwing;
- een posterpresentatie met toelichting;
- een presentatie met gebruik van media (audio, video, ICT).

Een praktische opdracht die bestaat uit een schrijfopdracht heeft een studielast van 2 tot 4 uur.

Een praktische opdracht gericht op onderzoeksvaardigheden heeft een studielast van 10 tot 20 uur. De examinering door middel van praktische opdrachten heeft een studielast van 40 uur.

- * Voor de beoordeling van de praktische opdrachten wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn. Bij praktische opdrachten wordt, voor zover relevant, het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd (onderwerpskeuze, vraagstelling, verrichte werkzaamheden, geraadpleegde hulpbronnen en dergelijke). Dit wordt in de beoordeling betrokken.

Indien Latijnse/Griekse taal en letterkunde een profielvak is (binnen het profiel cultuur en maatschappij) geldt het volgende:

De kandidaat dient in overleg met de examinator ervoor zorg te dragen dat het totale pakket van praktische opdrachten voor de profielvakken tezamen gevarieerd samengesteld is, zowel wat het type opdrachten betreft als wat de presentatievormen betreft. De examinering van de verschillende algemene vaardigheden wordt over de verschillende vakken gespreid.

Tenminste een van de praktische opdrachten binnen het profiel dient te worden uitgevoerd als groepsopdracht in een groep van minimaal 3 deelnemers.

c. Het profielwerkstuk

Indien Latijnse/Griekse taal en letterkunde een profielvak is (binnen het profiel cultuur en maatschappij), kan het vak ook onderdeel uitmaken van het profielwerkstuk.

De kandidaat maakt een profielwerkstuk. Het werkstuk betreft minstens twee vakken uit het profiel en heeft een studielast van 80 uur.

Wanneer het vak Latijnse/Griekse taal en letterkunde bij het profielwerkstuk betrokken is, omvat het profielwerkstuk:
een zelfstandige onderzoekopdracht en informatieverwerking.

Bij het maken van het profielwerkstuk dienen de volgende vier fasen herkenbaar te zijn:

1. voorbereiding: oriënteren, vraagstelling formuleren, uitwerken, selecteren bronnenmateriaal;
2. uitvoering: gegevens verwerken, beredeneerde conclusie c.q. standpunt formuleren;
3. afsluiting: onderzoeksresultaten presenteren;
4. evaluatie: verloop, tijdsplanning en resultaten beoordelen

Voor de presentatie van het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van de presentatievormen genoemd bij de praktische opdrachten.

- * Bij het profielwerkstuk wordt het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd (onderwerpskeuze, vraagstelling, verrichte werkzaamheden, geraadpleegde hulpbronnen en dergelijke). Dit wordt in de beoordeling betrokken. Voor de beoordeling van het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn. De beoordeling vindt plaats door de examinatoren van de vakken die bij het profielwerkstuk zijn betrokken. Het profielwerkstuk moet voldoende afgerond zijn. Naast de waardering "voldoende" kan ook de waardering "goed" toegekend worden.

d. Handelingsdeel

Het uitvoeren van opdrachten waarbij oriëntatie op vervolgopleidingen en beroepsperspectieven centraal staan:

- het deelnemen aan excursies waaraan aspecten van het vak Latijnse/Griekse taal en letterkunde verbonden zijn.
- het informeren naar toekomstperspectieven bij vervolgopleidingen en beroepen waar Latijn/Grieks een rol speelt.

De uitvoering van het handelingsdeel blijkt uit een notitie van de kandidaat waarin aandacht besteed is aan de voorbereiding op en de ervaring met de opdracht en waarin op de uitvoering van de opdracht gereflecteerd wordt.

- * Voor de activiteiten in dit onderdeel worden geen cijfers toegekend. De examinerator stelt aan de hand van de notitie vast of een activiteit naar behoren uitgevoerd is. De notitie maakt deel uit van het examendossier.
- * **Informatie en communicatie technologie (ICT)**
De kandidaat kan bij de examinering gebruik maken van de volgende toepassingen van ICT:
 - raadplegen van (hyper)teksten, gegevens, beeld en geluid in (multimediale) bestanden, gegevensbanken en informatiesystemen met behulp van een computer(netwerk);
 - geautomatiseerde zoeksystemen in bibliotheek en mediatheek;
 - telecommunicatie, zoals e-mail, discussie- en nieuwsgroepen;

- tekstverwerking;
- rekenmachine of grafische rekenmachine;
- wiskundige bewerkingen;
- spreadsheets, modellen en simulaties;
- verwerking en beheer van gegevens in gegevensbanken en informatiesystemen;
- maken van (multimediale) presentaties.

Het gebruik van ICT-toepassingen bij de toetsing is optioneel op die onderdelen waar de school (nog) niet beschikt over voldoende en adequate apparatuur en programmatuur.

* **Weging**

Het onderdeel a bepaalt voor 40% het cijfer van het schoolexamen, het onderdeel b voor 60%. De waardering voor onderdeel c wordt afzonderlijk op de cijferlijst vermeld. Onderdeel d draagt niet bij aan het cijfer.

Het gemeenschappelijk deel

1.11 Klassieke en culturele vorming

Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen.

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier met de volgende onderdelen:

a. Toetsen met open en gesloten vragen

Het beantwoorden van vragen die betrekking hebben op de eindtermen 1, 2, 5, 6, 7 en 8 toegepast op een door de school gekozen thema.

- * Het werk wordt beoordeeld aan de hand van een correctievoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling opgenomen zijn.

b. Praktische opdrachten

- Het uitvoeren van beperkte zelfstandige onderzoekopdrachten die betrekking op de eindtermen 1 t/m 8 en een of meer thema's die de kandidaat zelf kiest.

De kandidaat voert één of meer van de volgende typen opdrachten uit:

- het verrichten van een literatuurstudie,
- onderzoek naar aanleiding van teksten,
- onderzoek naar aanleiding van beeldmateriaal

- De presentatie van het verrichte werk vindt op één van de volgende wijzen plaats:

- een geschreven verslag (onderzoeksverslag, verhalend verslag, recensie, verslag van een enquête of weergave van een interview);
- een essay of artikel (uiteenzetting, beschouwing of betoog);
- een mondelinge voordracht (uiteenzetting, beschouwing of betoog, forumdiscussie);
- een reeks stellingen met onderbouwing;
- een posterpresentatie met toelichting;
- een presentatie met gebruik van media (audio, video, ICT).

- * Voor de beoordeling van de praktische opdrachten wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn. Bij deze praktische opdrachten wordt, voor zover relevant, het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd (onderwerpkeuze, vraagstelling, verrichte werkzaamheden, gelezen (antieke) literatuur (in vertaling), planning en verantwoording van bestede tijd, geraadpleegde bronnen en dergelijke). Deze documentatie wordt in de beoordeling betrokken.

c. Handelingsdeel

- De kandidaat heeft klassieke teksten in vertaling gelezen.
- De kandidaat heeft deelgenomen aan verschillende activiteiten:

- museumbezoek;
- theaterbezoek;
- het bekijken van video-opnamen van toneeluitvoeringen en films;
- het bestuderen van deelaspecten van het programma ter voorbereiding op een schoolreis naar Griekenland of Italië e.d.

De uitvoering van het handelingsdeel blijkt uit een notitie van de kandidaat waarin aandacht besteed is aan voorbereiding, ervaring en reflectie.

Voor de activiteiten in dit onderdeel worden geen cijfers toegekend. De examinator stelt aan de hand van de notitie vast of een activiteit naar behoren uitgevoerd is. De beoordeling maakt deel uit van het examendossier.

* **Informatie en communicatie technologie (ICT)**

De kandidaat kan bij de examinering gebruik maken van de volgende toepassingen van ICT:

- raadplegen van (hyper)teksten, gegevens, beeld en geluid in (multimediale) bestanden, gegevensbanken en informatiesystemen met behulp van een computer(netwerk);
- geautomatiseerde zoeksystemen in bibliotheek en mediatheek;
- telecommunicatie, zoals e-mail, discussie- en nieuwsgroepen;
- tekstverwerking;
- rekenmachine of grafische rekenmachine;
- wiskundige bewerkingen;
- spreadsheets, modellen en simulaties;
- verwerking en beheer van gegevens in gegevensbanken en informatiesystemen;
- maken van (multimediale) presentaties.

Het gebruik van ICT-toepassingen bij de toetsing is optioneel op die onderdelen waar de school (nog) niet beschikt over voldoende en adequate apparatuur en programmatuur.

* **Weging**

Onderdeel a. bepaalt voor 40% het cijfer van het schoolexamen. Onderdeel b bepaalt voor 60% het cijfer van het schoolexamen. Onderdeel c draagt niet bij aan het cijfer voor het schoolexamen.